

EGYESEK CIVILIZÁTLANSÁGA MIATT NEM DÍJAZZÁK AZ ERDÉLYI MAGYAR EGYHÁZAK A ROMÁN AKTIVISTA ÖTLETÉT

Felügyelet híján nem tartható nyitva az istenháza

Felügyelet nélkül nem lehet állandóan nyitva tartani a kolozsvári templomokat, hiszen az ott megfordulók egy része nem viselkedik megfelelőképpen illendően, és sok istenházában nem tudnak állandó felügyeletet biztosítani – mondták el megkeresésünkre a magyar történelmi egyházak kincses városbeli képviselői. A lelkipásztorokat annak kapcsán kérdeztük, hogy egy román civil aktivista felvetette: állandó jelleggel nyitva kellene tartani a kolozsvári templomokat, megnyitni őket különböző világi rendezvények számára.

» PAP MELINDA, SIMÓ HELGA, ZOLTÁN ILDIKÓ

A látogatók egy része nem viselkedik megfelelően, illendően Isten házában, ezért nem lehet felügyelet nélkül nyitva hagyni a kolozsvári templomokat – fejtették ki a történelmi magyar egyházak lapunk által megkérdezett képviselői. A lelkészeket annak kapcsán kerestük meg, hogy Adrian Dohotaru civil aktivista szavát tette: állandó jelleggel nyitva kellene tartani a kolozsvári templomokat, megnyitni őket különböző világi rendezvények számára. A lelkészek szerint nem lehet állandó felügyeletet biztosítani, ezért nem tudják egész nap nyitva tartani a templomkapukat. Adrian Dohotaru a több ezer kolozsvárit tömörítő Civil Kolozsvár (Clujul Civic) Facebook-csoportban azt írta: társadalmi szempontból figyeli a templomokat, és nem érti, hogy egyes hajlékok „üresebbek, mint rég”, ahogy az „önfejűséget” sem, hogy ennek ellenére csak egyházi hajlékként használják. A Mentsétek meg Romániát (USR) volt honatyája úgy vélte, ezeket közösségi térként kellene hasznosítani, ahol a környékbeliek rendezvényeket tartanak, példaként a Măraști negyedbeli Szent Péter római katolikus templomot hozta fel, ahol szerinte a The Office irodaház közelsége miatt a programozók tarthatnának rendezvényeket. „Miért ez a zárkózott magatartás, miért vannak kerítések kapuk helyett?” – tette fel a kérdést Dohotaru, akinek bejegyzésére számos reakció érkezett. A hozzászólók többsége rámutatott: a magyar egyházak épp nyitottságukról híresek, kolozsvári templomaikban számos rendezvénynek adnak otthont orgonakoncerttől filmvetítésig. Sok istenháza mellett kulturális intézmény, például galéria működik. Cristian Marchiș civil aktivista válaszában rámutatott: érti, hogy Nyugaton a templomokban diszkó van, de azok elhagyott hajlékok. „Kolozsváron használatban lévő templomokról beszélünk, még ha egyes esetekben a hívek száma kevesebb is. Mielőtt a magyar közösséget támadná, jó lenne, ha tájékozódna” – tanácsolta. Hozzátette, ha már rendezvényekről beszélünk, épp az ortodox egyház zárkózik el e téren.

„Nem tudnak viselkedni az emberek”
László Attila római katolikus főesperes, a Szent Mihály-templom plébánosa a Krónikának elmondta, nem érti a felvetést, hiszen a kezelésébe tartozó templomok – a főtéri és a piarista – reggeltől estig nyitva áll a hívek és látogatók előtt. „A piarista templom reggel 7-től, a Szent Mihály-templom fél 8-tól, de most, az adventi időszakban már 6-tól nyitva van. A templomaink reggeltől estig nyitva állnak, egyetlen dolgot kérünk csupán a látogatóktól: hogy a liturgia alatt

ne sétáljanak körbe, ne zavarják a liturgia rendjét. De a hátsó részbe még akkor is beengedjük szétnézni a turistákat” – magyarázta a Krónikának a főesperes. Hozzátette, a rendezvényekre vonatkozó felvetést sem érti, hiszen a napokban épp a Román Opera tart jótékonysági koncertet a templomban egy beteg kisgyerek megsegítésére, de számos más rendezvénynek is helyt adnak a frissen felújított főtéri istenházában. „Mága-koncerttől Orbán György-émlékkoncertig sok mindent tartottak itt. Természetesen mindenféle rendezvénynek nem adunk helyet, de ami jótékonysági rendezvény, vagy vallásos áhítatot közvetít, arra nyitottak vagyunk” – mutatott rá. A főesperes kérdésünkre elmondta, a Szent Mihály-templom felújítási projektjében csak az a kikötés szerepelt, hogy látogatási időt kell biztosítani a turisták számára. „Nálunk ez nem kérdés, reggeltől estig nyitva a templom, este 7 óra körül zárunk”. A főesperes szerint a látogatási idő alatt templomőrök felügyelik az istenházát, a látogatók viselkedését. Erre még az olyan templomok esetében is szükség van, mint a piarista, amely a bejárat után ráccsal

szorban különbséget kell tenni a különböző felekezetek között, ugyanis nem lehet mindent az ortodox mintára, kaptafára húzni. „Tudnivaló, hogy az ortodox templomok éjjel-nappal nyitva vannak, a reformátusok meg akkor, amikor istentiszteletet tartunk. Ez nekünk nem is volt tradíció, sem célkitűzésünk, de természetesen bármikor bárkit beengedünk, aki templomot akar látogatni” – hangsúlyozta a lelkipásztor. Hozzátesszi, hogy sokszor csak egy-két ember jelentkezik telefonon, így is szívesen kinyitják a templomot, ennek akadályja soha nincs. Azonban ilyen anyagi helyzetben nem tudják azt biztosítani, hogy valaki napi nyolc vagy tíz órában üldögéljen, és várja, hogy ha valaki betéved, akkor nyitott templom fogadja. „Be lehet hozzánk jelentkezni, az elérhetőségeink megtalálhatóak a honlapunkon és a Facebook-oldalunkon is. Amennyiben jelentkezik egy csoport, jelzik, hogy jönnének, természetesen mindig beengedjük őket, biztosítjuk az idegenvezetést is” – magyarázta Fazekas Zsolt. Arra is kitért, hogy a nyári időszakban, körülbelül pünkösdötől kezdve – a csíksomlyói búcsú idején főleg, amikor

A szépen felújított kolozsvári evangélikus templomot is kinyitják és megmutatják bárkinek

el van zárva. „Rosszak a tapasztalataink, két betörés is történt. Sajnos olyan világot élünk, hogy felügyelettel is olykor borzalom, ami zajlik” – jelentette ki a főesperes, aki elmondása szerint a napokban maga szólított meg egy szalmakrumplizó látogatót. De az is előfordult, hogy borospohárral, kávéval, szotyizva érkeztek a turisták. „Egyszerűen

» **Maga az életmód alakult át: a hétvégék átértékelődtek, régebb a vasárnap volt a szent nap, most átalakult családi nappá és nem feltétlenül a templomba járás napja.**

nem tudnak viselkedni az emberek. Emiatt is kell az őr, a Szent Mihály-templomban percnként meg kell szólítani az embereket” – mondta László Attila, aki szerint meglelt férfiak sapkával járkalnak az istenházában, esznek, isznak, kávéznak, olyan természetességgel, mintha a parkban sétálnának. Ferenc Antal, a Szent Péter római katolikus templom plébánosa lapunk kérdésére nem kívánta kommentálni Dohotaru felvetéseit.

Kérésre mindig kinyitják a református templomot
Fazekas Zsolt, a Farkas utcai református templom lelkésze a civil aktivista felvetésére reagálva elmondta, a kérdés komplex, első-

az emberek tömegesen érkeznek Kolozsvárra is – biztosítanak önkénteseket, akik rendelkezésre állnak reggel kilenctől este hétig-nyolcig. Ez tart egész nyári időszakban, körülbelül október végéig, de télen erre nincs lehetőségük. A lelkész elmondta, hogy megválogatják, hogy milyen programokat engednek be. „Karácsony előtt is mindenféle egyesület, iskola, amatőr társulás akar jönni koncertezni, filmfelvételt készíteni meg klipet forgatni. Van egy határozat, és mivel ez egy istentiszteleti hely, ezért más rendezvényeket csak a presbitérium beleegyezésével engedünk be. Ilyen rendezvények a klasszikus zenei koncertek, orgonahangversenyek. Az Operával és a Filharmóniával nagyon jó az együttműködésünk. Folyamatosan jöttek a korábbi években, és hangversenyeztek itt. De filmvetítésre meg hasonló rendezvényekre nem vagyunk nyitottak” – nyilatkozta a lelkipásztor.

Számos koncertnek ad otthont az unitárius templom

A nyitva tartásról más protestáns felekezetek lelkészei is hasonlóan nyilatkoztak. Rácz Norbert, a Kolozsvár Belvárosi Unitárius Egyházközség lelkésze azt mondta, döntéshozó testületük, a keblitanács több ízben tárgyalt arról, hogy jó lenne a templomokat nyitva tartani. „Ez nyári időszakban sikerült is, főleg a pandémiát megelőző években lehetett látogatni a templomot napközben” – mond-

ta. Hozzátette, azt tapasztalták, hogy nem lehet felügyelet nélkül hagyni a templomot, mivel sokan nem úgy bánnak Isten házával, ahogy kellene, szemetelnek, és „nyomdafestéket aligha bíró nyomokat hagynak maguk után”. A templom felügyeletét meglehetősen nehéz megoldani. Bármennyire szeretnék, még nem találták meg a módját, hogy egész évben látogatható legyen a templom. Embert kell találni, aki ezt a feladatot ellátja.

» **„Nyugaton a templomokban diszkó van, de azok elhagyott hajlékok. Kolozsváron használatban lévő templomokról beszélünk, még ha egyes esetekben a hívek száma kevesebb is.”**

Bár elviekben, ha ezt sikerülne megoldani, akkor minden további nélkül rendelkezésre állna a templom. „Istentiszteletek és szertartások alkalmával nyitva vannak a kapuk. Ezenfelül, ha valaki szeretné látogatni a templomot, akkor nyugodtan jelezheti az irodában, és minden további nélkül bemutatjuk a templomot” – fogalmazott a lelkész. Arról is beszélt lapunknak, hogy az unitárius istenháza befogad koncerteket, előadásokat, minden olyan jellegű eseményt, amely összehangolható a templomi létezéssel. Legutóbb novemberben, a Kolozsvári Zsidó Napok alkalmával adtak helyet koncerteknek. Hasonló jellegű tevékenységek havonta 2–3 alkalommal szoktak lenni a templomban, viszont az adventi időszakban több rendezvényt befogadnak.

A lelkeket kell megnyitni elsősorban

Fehér Attila evangélikus lelkész cáfolta, hogy ne lennének nyitva a templomok: tudomása szerint a kolozsvári protestáns istenházákat lehet látogatni, az evangélikus Pietati templomot biztosan – itt kifüggesztették a látogatási órát, elérhetőséget. „Nekünk nincs reggeli istentiszteletünk folyamatosan, ezért nem tudjuk az utca felőli templomajtókat kinyitni a széles közönségnek. Bárki meg szeretné nézni az evangélikus templomot Kolozsváron vagy Erdély bármelyik gyülekezetében, azt a lelkészi hivatalhoz csengetve megteheti. Adott esetben útbaigazítást is tudunk nyújtani” – mondta a lelkész. Hozzátette, nincs anyagi fedezetük, hogy egy személyt megfizessenek, aki teljes műszakban nyitva tarthatná a templomot, ugyanakkor a fűtés is megnehezíti az anyagi helyzetet. A Pietati templomban van ugyanis Románia legjobb és legimpozánsabb pneumatikus hangversenyorgonája, melynek fontos a konstans hőmérséklet, minimum 12 fok. Az utcai bejáratú ajtó főleg istentiszteletekhez van nyitva, nyáron 4–5 órát is naponta, és számos koncertnek ad otthont a szépen felújított Pietati. Kérdésünkre válaszolva a lelkész elmondta, a szertartásoktól és Istentől való eltávolodás nem a templomajtó nyitásától függ. „Nem a templomajtó kinyitása a kulcs. Maga az életmód alakult át: a hétvégék átértékelődtek, régebb a vasárnap volt a szent nap, most átalakult családi nappá, és nem feltétlenül a templomba járás napja. Ezért az egyháznak alternatív módszereket kell találnia” – mondta Fehér Attila. Mint fogalmazott, elsősorban a lelkeket kell megnyitni, és így kerülhetnek közelebb az emberek Istenhez. „Az adventi időszakban fokozottan arra biztatok mindenkit, hogy nyissa ki a szívét, kapcsolja fel a fényt, engedjen az igének. Biztos vagyok benne, hogy ha a lélek megnyílik, az emberek eljönnek a templomba” – mondta Fehér Attila.